

VALSTYBINĖ ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJA

2023 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2024 m. vasario 26 d.
Vilnius

VADOVO PRANEŠIMAS

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (toliau – VATESI), tęsdama branduolinės energetikos saugos reglamentavimo ir priežiūros veiklą, įgyvendina VATESI misiją¹ ir pagrindinius 2023 m. VATESI veiklos prioritetus – vykdyti galutinai sustabdytos Ignalinos atominės elektrinės (toliau – Ignalinos AE) eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugos priežiūrą, užtikrinti Lietuvos Respublikos prisiimtų tarptautinių branduolinio ginklo neplatavimo išipareigojimų vykdymo priežiūrą, tobulinti branduolinės saugos reglamentavimo ir priežiūros sistemą, vertinti Baltarusijos AE ir kitų kaimyninių šalių branduolinių elektrinių atitikimą tarptautiniams saugos standartams bei pagal kompetenciją stiprinti pasirengimą branduolinėms ir radiologinėms avarijoms, galinčioms įvykti Lietuvoje ir už jos ribų.

Branduolinės energetikos saugos užtikrinimo klausimai yra aktualūs įvairioms suinteresuotosioms šalims, tarp jų ir tarptautinei bendruomenei. Todėl VATESI privalo ne tik užtikrinti, bet ir pademonstruoti, kad Lietuvos Respublikos branduolinės, radiacinės ir fizinės saugos reglamentavimo ir priežiūros sistema atitinka tarptautinius branduolinės saugos reikalavimus ir tarptautinių organizacijų bei išsivysčiusių šalių pripažintą gerąją praktiką.

VATESI 2023 m. tęsė aktyvų bendradarbiavimą su Tarptautine atominės energijos agentūra (toliau – TATENA), Europos Sąjungos branduolinę saugą reguliuojančiųjų institucijų grupe (toliau – ENSREG), Vakarų Europos šalių branduolinę saugą reguliuojančiųjų institucijų asociacija (toliau – WENRA), Europos branduolinį saugumą reguliuojančiųjų institucijų asociacija (toliau – ENSRA), užsienio šalių branduolinę, radiacinę ir fizinę saugą reguliuojančiomis institucijomis.

Apibendrinti VATESI veiklos rezultatai rodo, kad 2023 m. VATESI tinkamai atliko branduolinės energetikos saugos valstybinio reglamentavimo bei priežiūros funkcijas ir tokiu būdu svariai prisidėjo, kad Lietuvos Respublikos branduolinės energetikos objektuose būtų užtikrintas aukštas saugos lygis ir visuomenė bei aplinka apsaugotos nuo žalingo jonizuojančios spinduliuotės poveikio.

Deja, 2023 m. nebuvo pasiekta esminė pažanga įgyvendinant streso testų priemones ir kitus šiuolaikinius saugos reikalavimus grėsme Lietuvos nacionaliniam saugumui pripažintoje Baltarusijos AE. Nepaisant daugkartinių Lietuvos raginimų stabdyti Baltarusijos AE 1-ojo energijos bloko eksploatavimą ir 2-ojo energijos bloko paleidimo darbus dėl neišspręstų saugos problemų, 2023 m. lapkričio 1 d. buvo pradėtas ir 2-ojo energijos bloko pramoninis eksploatavimas.

¹ VATESI misija – vykdyti branduolinės energetikos objektų ir veiklos, susijusios su branduolinėmis ir branduolinio kuro ciklo medžiagomis, saugos valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą, siekiant apsaugoti visuomenę ir aplinką nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio.

I SKYRIUS

STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

VATESI 03-001-01 veiklos tikslas – vykdant valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą siekti, kad būtų užtikrintas aukštas branduolinės energetikos saugos lygis.

1 lentelė. Veiklos tikslo „vykdant valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą siekti, kad būtų užtikrintas aukštas branduolinės energetikos saugos lygis“ poveikio rodikliai.

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siektina poveikio rodiklio reikšmė (2023 metai)	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2021 metai	2022 metai	2023 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
E-003-001-01 Antrojo ir aukštesnio lygio neįprastųjų įvykių pagal Tarptautinę branduolinių ir radiologinių įvykių skalę (INES) skaičius (vienetai)	0 (2006)	0	0	0	0	Netaikoma	Netaikoma
E-003-001-02 Atvejų, kai netaikiams tikslams naudojamose Lietuvos Respublikoje esančiose branduolinės medžiagos, branduolinės dvejopo naudojimo prekės ar vykdomi moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla, susijusi su branduolinio kuro ciklu, skaičius (vienetai)	0 (2006)	0	0	0	0	Netaikoma	Netaikoma

03-001-01 veiklos tikslas buvo pasiektas, kadangi 2023 m. rezultatyviai įgyvendinti tęstinės veiklos uždaviniai 03-001-11-01 (T) „Autorizuoti Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai priskirtos priežiūros srities veiklas ir vykdyti jų priežiūrą“, 03-001-11-02 (T) „Tobulinti branduolinės energetikos saugos reglamentavimo ir priežiūros sistemą“, 03-001-11-03 (T) „Vertinti kaimyninių šalių branduolinių elektrinių atitikimą tarptautinių saugos standartų reikalavimams ir pasirengti branduolinėms ir radiologinėms avarijoms“ ir 03-001-11-04 (T) „Užtikrinti Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos veiklą“.

Taip pat 2023 m. sėkmingai vykdyti eksploatuojamų saugai svarbių konstrukcijų, sistemų ir komponentų priežiūros, panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginių statybos ir eksploatavimo saugos priežiūros, Ignalinos AE 1-ojo ir 2-ojo energijos blokų įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo saugos priežiūros, branduolinės energetikos saugos reglamentavimo ir priežiūros sistemos tobulinimo ir Lietuvos Respublikos prisiimtų tarptautinių branduolinio ginklo neplatavimo įsipareigojimų įgyvendinimo priežiūros (tikrintos branduolinių medžiagų turėtojų Europos Komisijai teikiamos ataskaitos ir deklaracijos, Europos Komisijai teiktos ataskaitos už VATESI apskaitoje esančias branduolines medžiagas (WLTC branduolinių medžiagų balanso zona) darbai. Atlikti ūkio subjektų patikrinimai, prižiūrėta, kaip šalinami jų metu nustatyti trūkumai, teikta informacija TATENA apie vykdomus mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą, susijusią su branduolinio kuro ciklu, ir kt.

II SKYRIUS PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

2 lentelė. Valstybės veiklos srityse įgyvendinamos programos, pažangos ir tęstinės veiklos uždaviniai, jų asignavimai ir kitos lėšos bei poveikio rodikliai

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2021 metais	2022 metais				2023 metais	2023 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
03	ENERGETIKOS VEIKLOS SRITIS	2260,0	2199,9	97,34	-							
03-001	Branduolinės energetikos saugos reglamentavimas ir priežiūra	2260,0	2199,9	97,34	-							
03-001-11-01 (T)	Autorizuoti VATESI priskirtos priežiūros srities veiklas ir vykdyti jų priežiūrą	1415,0	1402,8	99,14								
E-03-001-11-01-01	Pirmojo lygio įvykių (pagal Tarptautinės atominės energijos agentūros Tarptautinę branduolinių ir radiologinių įvykių skalę (toliau – INES skalę), susijusių su pakopinės apsaugos (angl. <i>defence in depth</i>) principo užtikrinimo trūkumais, skaičius					0	0	Ne daugiau 1	0	100		

E-03-001-11-01-02	Pirmojo lygio įvykių (pagal INES skalę), susijusių su radionuklidų išmetimais ir apšvita jonizuojančiąja spinduliuote, skaičius					0	0	Ne daugiau 1	0	100		
E-03-001-11-01-03	Pirmojo lygio įvykių (pagal INES skalę), susijusių su branduolinio saugumo įvykiais, skaičius					0	0	Ne daugiau 1	0	100		
03-001-11-02 (T)	Tobulinti branduolinės energetikos saugos reglamentavimo ir priežiūros sistemą	385,0	385,0	100								
E-03-001-11-02-01	Branduolinės energetikos saugos teisės aktų neatitikčių tarptautinėms sutartims, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktams skaičius					0	0	0	0	100		
03-001-11-03 (T)	Vertinti kaimyninių šalių branduolinių elektrinių atitikimą tarptautinių saugos standartų reikalavimams ir pasirengti branduolinėms ir radiologinėms avarijoms	204,0	204,0	100								
E-03-001-11-03-01	Kokybiškai parengtų ir Lietuvos institucijoms laiku pateiktų išvadų įvertinant gautą informaciją apie kaimyninių šalių branduolinių elektrinių					-	100	100	100	100		

	saugos užtikrinimą dalis (procentais)											
03-001-11-04 (T)	Uždavinys Užtikrinti Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos veiklą	256,0	208,1	81,29	-							
E-03-001-11-04-01	Pasitvirtinusių pranešimų apie neatitiktis iš suinteresuotųjų šalių, kurioms VATESI teikia administracines paslaugas, skaičius (vienetais)					-	0	0	0	100		
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso		2260,0	2199,9	97,34	-							
iš jo:												
1.1. valstybės biudžeto lėšos		2260,0	2199,9	97,34	-							
1.2. bendrojo finansavimo lėšos												
1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos												
1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos												
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)												
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos												
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos												
Iš viso 03-001 programai (1 +2 + 3+ 4)		2260,0	2199,9	97,34	-							
Iš viso 03 valstybės veiklos sričiai (1 +2 + 3+ 4)		2260,0	2199,9	97,34	-							

Vykdam 03-001 Branduolinės energetikos saugos reglamentavimo ir priežiūros programą, 2023 m. buvo įgyvendinami keturi tęstinės veiklos uždaviniai:

- **03-001-11-01 (T) Autorizuoti VATESI priskirtos priežiūros srities veiklas ir vykdyti jų priežiūrą**

1 paveikslas. Pirmojo lygio įvykių (pagal Tarptautinės atominės energijos agentūros Tarptautinę branduolinių ir radiologinių įvykių skalę (toliau – INES skalę), susijusių su pakopinės apsaugos (angl. defence in depth) principo užtikrinimo trūkumais, skaičius, vienetai.

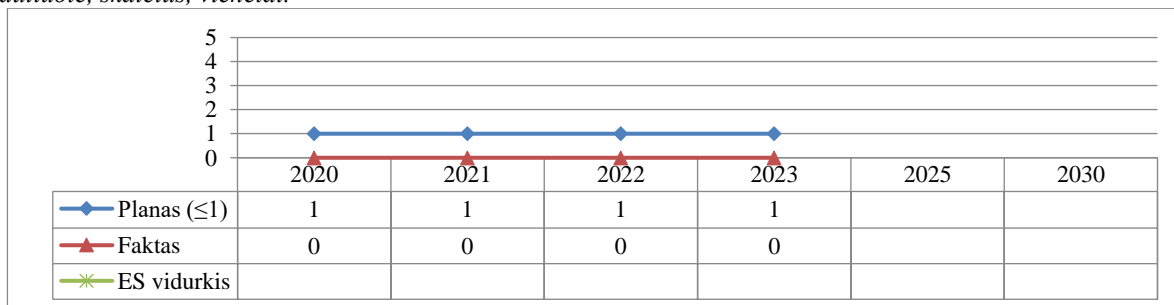
Duomenų šaltinis: Ūkio subjektų teikiamos ataskaitos už ataskaitinį laikotarpį.

2020 m. – 2023 m. E-03-001-11-01-01 poveikio rodiklio planinė reikšmė (ne daugiau 1) buvo pasiekta. Ataskaitiniais metais pirmojo lygio įvykių (pagal Tarptautinės atominės energijos agentūros Tarptautinę branduolinių ir radiologinių įvykių skalę (toliau – INES skalę), susijusių su pakopinės apsaugos (angl. defence in depth) principo užtikrinimo trūkumais, nebuvo.

VATESI atsakingai vykdytos galutinai sustabdytuose Ignalinos AE energijos blokuose eksploatuojamų saugai svarbių konstrukcijų, sistemų ir komponentų priežiūros, panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginių statybos ir eksploatavimo saugos priežiūros bei Ignalinos AE 1-ojo ir 2-ojo energijos blokų įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo saugos priežiūros veiklos rezultatai svariai prisidėjo, kad E-03-001-11-01-01 poveikio rodiklio planinė reikšmė būtų pasiekta.

2023 m. Ignalinos AE buvo užregistruoti 3 neįprastieji įvykiai, apie kuriuos, vadovaujantis nustatytais reikalavimais, privaloma pranešti VATESI (2022 m. tokių įvykių buvo 4). Neįprastųjų įvykių metu nebuvo pažeisti radionuklidus sulaikantys ir (ar) jonizuojančiąją spinduliuotę slopinantys barjerai ir šie įvykiai neturėjo įtakos branduolinės saugos užtikrinimui. Pagal Tarptautinę branduolinių ir radiologinių įvykių skalę (INES) 2023 m. įvykę neįprastieji įvykiai buvo klasifikuoti žemiau skalės ribų, t. y. 0 lygiu. Tai, kad neįprastieji įvykiai neturėjo įtakos saugai, rodo aukštą branduolinės energetikos saugos lygį Ignalinos AE.

2 paveikslas. Pirmojo lygio įvykių (pagal INES skalę), susijusių su radionuklidų išmetimais ir apšvita jonizuojančiąja spinduliuote, skaičius, vienetai.

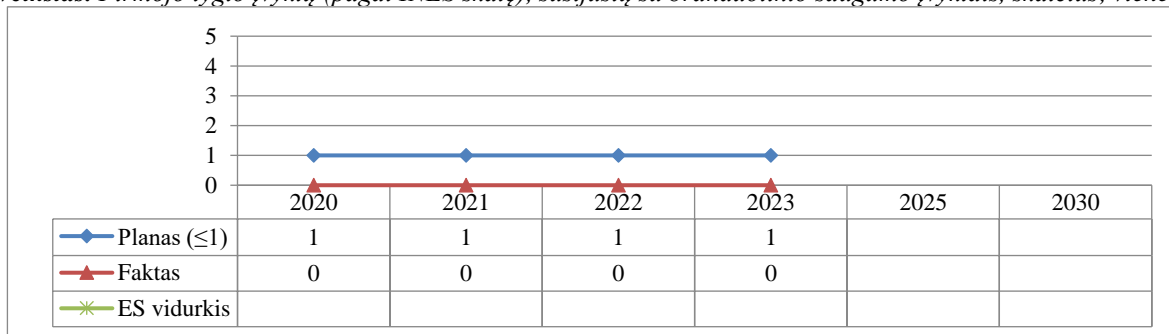
Duomenų šaltinis: Ūkio subjektų teikiamos ataskaitos už ataskaitinį laikotarpį.

2020 m. – 2023 m. E-03-001-11-01-02 poveikio rodiklio planinė reikšmė (ne daugiau 1) buvo pasiekta. Ataskaitiniais metais pirmojo lygio įvykių (pagal INES skalę), susijusių su radionuklidų išmetimais ir apšvita jonizuojančiąja spinduliuote, nebuvo.

VATESI atsakingai vykdytos galutinai sustabdytuose Ignalinos AE energijos blokuose eksploatuojamų saugai svarbių konstrukcijų, sistemų ir komponentų priežiūros, radioaktyviųjų

atliekų tvarkymo įrenginių statybos, panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginių eksploatavimo saugos priežiūros bei Ignalinos AE 1-ojo ir 2-ojo energijos blokų įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo saugos priežiūros veiklos rezultatai svariai prisidėjo, kad E-03-001-11-01-02 poveikio rodiklio planinė reikšmė būtų pasiekta.

3 paveikslas. Pirmojo lygio įvykių (pagal INES skalę), susijusių su branduolinio saugumo įvykiais, skaičius, vienetai.

Duomenų šaltinis: Ūkio subjektų teikiamos ataskaitos už ataskaitinį laikotarpį.

2020 m. – 2023 m. E-03-001-11-01-03 poveikio rodiklio planinė reikšmė (ne daugiau 1) buvo pasiekta. Ataskaitiniais metais pirmojo lygio įvykių (pagal INES skalę), susijusių su branduolinio saugumo įvykiais, nebuvo.

VATESI reguliariai vykdo galimų grėsmių branduolinės energetikos objektams ir branduolinėms medžiagoms vertinimą bei užtikrinimą, kad už fizinę saugą atsakingi ūkio subjektai imtųsi visų būtinų prevencinių priemonių branduoliniam saugumui užtikrinti. Be to, vykdytos Ignalinos AE 1-ojo ir 2-ojo energijos blokų, Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos, panaudoto branduolinio kuro saugyklų, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginių, branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinės saugos bei kibernetinio saugumo priežiūros veiklos rezultatai svariai prisidėjo, kad būtų pasiekta E-03-001-11-01-03 poveikio rodiklio planinė reikšmė.

Tęstinės veiklos 03-001-11-01 (T) uždavinio įgyvendinimo rezultatai ataskaitiniais metais buvo pasiekti vykdant šias tęstinės veiklos priemones:

- 03-001-11-01-01 (TP) „Vykdyti branduolinės energetikos srities veiklos ir šios srities veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais licencijavimo procesus ir priimti sprendimus dėl licencijų išdavimo ar pakeitimo“;
- 03-001-11-01-02 (TP) „Išnagrinėti ir įvertinti pateiktas ataskaitas, projektus ir kitus saugos pagrindimo dokumentus branduolinės energetikos saugos požiūriu“;
- 03-001-11-01-03 (TP) „Atlikti patikrinimus, prižiūrėti, kaip šalinami jų metu nustatyti trūkumai“;
- 03-001-11-01-04 (TP) „Vykdyti tarptautinius įsipareigojimus bei ginti Lietuvos interesus laiku pateikiant reikiamas išvadas, ataskaitas, deklaracijas ar kitą informaciją“;
- 03-001-11-01-05 (TP) „Tvarkyti VATESI kompetencijai priskirtus valstybės informacinius išteklius“.

VATESI, įgyvendindama tęstinės veiklos 03-001-11-01 (T) uždavinį, 2023 m. atliko šiuos svarbiausius darbus:

- Branduolinės energetikos srities veiklos licencijavimo procesų vykdymas ir sprendimų priėmimas dėl licencijų išdavimo ar pakeitimo:

1. 2023 m. VATESI nagrinėjo 5 paraiškas išduoti licencijas ir leidimus, numatytus Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatyme:

1.1. paraišką išduoti leidimą vykdyti Ignalinos AE 2-ojo energijos bloko reaktoriaus viršutinės ir apatinės darbo zonų (R1 ir R2) įrangos išmontavimą ir dezaktyvavimą (VĮ IAE 2102 projektas) (*paraiškos dokumentai nagrinėjami*);

1.2. paraišką išduoti leidimą vykdyti Ignalinos AE 2-ojo energijos bloko reaktoriaus pagrindinių įrenginių ir pagalbinių sistemų (A2 ir V2 blokų įrangos) (VĮ IAE 2210 projektas) išmontavimą ir dezaktyvavimą (1-oji fazė, tai yra įrangos, nesusijusios su reaktoriaus įrenginio išmontavimu, išmontavimas) (*paraiškos dokumentai nagrinėjami*);

1.3. paraišką išduoti leidimą vykdyti Ignalinos AE 1-ojo energijos bloko mažai druskingo vandens kaupimo talpų (152/1A ir 152/1B statiniai) įrangos išmontavimą ir dezaktyvavimą (VĮ IAE 2219 projektas) (*paraiškos dokumentai nagrinėjami*).

1.4. paraiška išduoti licenciją vykdyti Ignalinos atominės elektrinės 1-ojo ir 2-ojo energijos blokų bei su radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veikla susijusių branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimą (*paraiškos dokumentai nagrinėjami*);

1.5. paraiška išduoti licenciją vežti branduolinio kuro ciklo medžiagas ir Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodytas branduolines ir daliąsias medžiagas nustatytais kiekiais (2023 m. liepos 18 d. išduota licencija Nr. 16.4-104 (2023)).

2. 2023 m. VATESI nagrinėjo paraišką išduoti radioaktyviųjų medžiagų vežimo patvirtinimo sertifikatą, numatytą Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 22¹ straipsnio 1 dalies 1 punkte (2023 m. lapkričio 20 d. išduotas radioaktyviųjų medžiagų vežimo patvirtinimo sertifikatas Nr. 43.10-1(2023)).

3. 2023 m. VATESI išdavė 4 licencijas, suteikiančias teisę vykdyti veiklą jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje branduolinės energetikos objekte bei licencijos turėtojo prašymu panaikino 1 tokio tipo licencijos galiojimą. Be to, 2023 m. buvo pakeisti 23 tokio tipo licencijų priedai.

- Saugą pagrindžiančių dokumentų bei kitų saugos požūrių aktualių dokumentų nagrinėjimas ir įvertinimas.

2023 m. VATESI išnagrinėjo ir nustatytais terminais įvertino 300 gautų saugą pagrindžiančių dokumentų, kuriuos vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo, radiacinės saugos įstatymo ir šiuos įstatymus įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka VATESI pateikė licencijų, leidimų ir laikinųjų leidimų turėtojai bei pareiškėjai, siekdami pagrįsti savo vykdomos ar planuojamos vykdyti licencijuojamos veiklos saugą.

- Galutinai sustabdytų Ignalinos AE 1-ojo ir 2-ojo energijos blokų eksploatavimo nutraukimo saugos priežiūra ir vertinimas:

VATESI tęsė saugos vertinimo darbus, susijusius su VĮ Ignalinos atominės elektrinės pateiktu prašymu išduoti licenciją vykdyti Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimą – išnagrinėjo ir pateikė pastabas patikslintai saugos analizės ataskaitai, skirtai pagrįsti Ignalinos AE galutiniame eksploatavimo nutraukimo plane numatytų veiklų saugų įgyvendinimą, taip pat pateikė pastabas patikslintai Ignalinos AE 2-ojo energijos bloko periodinio saugos vertinimo ataskaitai, skirtai aprašyti eksploatuojamų įrenginių būklę ir pagrįsti jų tinkamą funkcijų atlikimą iki sekančio periodinio saugos vertinimo bei prirėikus numatyti saugos gerinimo priemonės.

2023 m. VATESI išnagrinėjo ir įvertino saugai svarbių konstrukcijų, sistemų ir komponentų senėjimo valdymo dokumentus; pramoninių atliekų poligono tyrimų ataskaitą; Ignalinos AE radionuklidų išmetimo į atmosferą ir į aplinką išleistame vandenyje nustatytų radioaktyviųjų medžiagų ataskaitas; Ignalinos AE personalo apšvitos ataskaitą; Ignalinos AE regiono ir Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos radiologinio monitoringo rezultatų ataskaitą; technologinių kanalų išmontavimo atliekų, turinčių grafito, tvarkymo įrangos karštųjų bandymų ataskaitą; Ignalinos AE pastatų ir įrangos galutinių radiologinių tyrimų programas ir ataskaitas; nenaudoto branduolinio kuro patalpinimo panaudoto branduolinio kuro saugykloje modifikacijos ataskaitą; patikslintą 1CX konteinerių su atliekomis laikinojo saugojimo ir darbų vykdymo 101/1,2 pastatuose esančių G1,2 blokų išmontavimo atliekų smulkinimo įrenginiuose ataskaitą; neprojektinių avarių ir postuluotų įvykių sukeltų avarių VĮ Ignalinos AE branduolinės energetikos objektuose aprašą; Ignalinos AE kėlimo įrenginių ir jų įrangos, svarbių branduolinės energetikos objektų saugai, sąrašą; Ignalinos AE aikštelės fizinės saugos sistemos priemonių aprašą; įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo iš darbo zonų R1 ir R2 technologinį projektą; būgnų-separatorių užaklintų vandens išlyginamųjų vamzdinių plovimo A1 bloko 506/1 patalpose programą; ALARA² analizės, išmontuojant reaktoriaus

² Vienas iš pagrindinių radiacinės saugos principų yra radiacinės saugos optimizavimo principas, arba kitaip dar vadinamas ALARA principu (angl. "As Low As Reasonably Achievable"). Vadovaujantis šiuo principu, gyventojų ar profesinę apšvitą patiriančių žmonių radiacinė sauga optimizuojama, siekiant užtikrinti, kad individualiųjų dozių dydis, apšvitos tikimybė ir jos veikiamų žmonių skaičius būtų tokie maži, kokius įmanoma pasiekti, atsižvelgiant į naujausias technines žinias ir ekonominius bei socialinius veiksnius.

technologinius kanalus, ataskaitą; branduolinio kuro ciklo medžiagų, branduolinių ir daliųjų medžiagų vežimo saugos pagrindimo ataskaitos projektą (papildytas trijų A tipo pakuočių vežimo saugos pagrindimu); grafito, naudoto RBMK-1500 reaktoriuose, degumo klausimo dokumentus; specialaus kanalizacijos vamzdžio nuo 129 pastato iki 130/2 pastato izoliavimo ir dalies vamzdžio nuo 129 pastato sienos iki 21 šulinio demontavimo ataskaitą; branduolinės energetikos objektų, esančių Ignalinos AE aikštelėje, avarinės parengties kategorijų sąrašą; pakoreguotą būgno-separatoriaus užaklintų vandens išlyginamųjų vamzdynų plovimo programą; išmontavimo atliekų apdorojimo A1 bloko pirminio atliekų apdorojimo įrenginių dezaktyvavimo vandens srove kameroje proceso aprašymą; paliktųjų bei radioaktyviųjų atliekų darytojų branduolinio kuro ciklo medžiagų, branduolinių ir daliųjų medžiagų vežimo fizinės saugos užtikrinimo planą (Lietuvos Respublikos teritorijoje); techninį sprendimą dėl būgno-separatoriaus garo ir vandens komunikacijų rezervinių atvamzdžių ir vieno vandens lygio palaikymo vamzdynų aklių išmontavimo; techninį sprendimą dėl Ignalinos AE pramoninės aikštelės 6 kg/cm² ir 100 kg/cm² dujinio azoto, skirstyklos 50 kg/cm² suslėgtojo oro ir didelio slėgio suslėgtojo oro vamzdynų išmontavimo; techninį sprendimą dėl krano (modelis GK-100) eksploatavimo termino pratęsimo; techninį sprendimą dėl plastifikuojančio priedo, skirto trumpaamžių mažai ir vidutiniškai radioaktyviųjų atliekų pakuočių užcementavimui, keitimo; techninį sprendimą dėl 1-ojo ir 2-ojo energijos blokų ir 120/2 pastato stacionarios sistemos gaisro gesinimui putomis įrangos ir vamzdynų išmontavimo ir kt.

- Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimo saugos priežiūra:

VATESI išnagrinėjo ir suderino Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos (toliau – saugykla) užteršto grunto vežimo programą; saugyklos eksploatavimo nutraukimo projekto aprašo ir saugos analizės ataskaitos pakeitimus dėl darbų vykdymo šaltuoju laikotarpiu; saugyklos fizinės saugos užtikrinimo planą (eksploatavimo nutraukimo etapas); saugyklos karštųjų bandymų programą; branduolinio kuro ciklo medžiagų, branduolinių ir daliųjų medžiagų vežimo iš Maišiagalos į Ignalinos AE fizinės saugos užtikrinimo planą; saugyklos šaltųjų bandymų ataskaitą, saugyklos fizinės saugos sistemos efektyvumo įvertinimo ataskaitą; saugyklos fizinės saugos sistemos efektyvumo įvertinimo stalo pratybų scenarijus; techninį sprendimą dėl bitumo, asfalto ir išlyginamojo betono sluoksnio nuo saugyklos skyrių perdangos nuėmimo; techninį sprendimą dėl statinio (kesono) vietos žemės sklype saugyklos aikštelėje; techninį sprendimą dėl radioaktyviosiomis medžiagomis galimai užteršto grunto laikino saugojimo saugyklos statybos aikštelėje ir kt.

- Panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginių statybos ir eksploatavimo saugos priežiūra:

VATESI išnagrinėjo ir įvertino Panaudoto branduolinio kuro saugyklų saugą pagrindžiančius dokumentus (*panaudoto branduolinio kuro saugyklos (PBKS-1) fizinės saugos užtikrinimo plano projektą ir šviežio kuro patalpinimo laikinojoje panaudoto branduolinio kuro saugykloje baigiamąją ataskaitą*), Kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo iš esamų saugyklų (157 ir 157/1 pastatai) ir pirminio radioaktyviųjų atliekų rūšiavimo komplekso (B2-1 projektas) saugą pagrindžiančius dokumentus (*sprendimą dėl kietųjų radioaktyviųjų atliekų, gaunamų iš kitų radioaktyviųjų atliekų darytojų, laikinos saugojimo vietos organizavimo kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo komplekse; sprendimą dėl kietųjų radioaktyviųjų atliekų bei uždarytų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių (sukauptų iš kitų Lietuvos Respublikos gamintojų) laikinos saugojimo vietos organizavimo kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo komplekse (toliau - KAIK); sprendimą KAIK B2 vykdomos veiklos dvejomis pamainomis; kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo komplekso saugiai svarbių sistemų patikrinimų ir bandymų reglamentą*), Kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo komplekso (B3/4 projektas) saugą pagrindžiančius dokumentus (*kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo komplekse (B3/4 Projektas) B ir C klasės trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų pakuočių (KTZ-3.6 konteineriuose) formavime vykdomos cementavimo procedūros receptūrą; kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo komplekso apsaugos ir reagavimo planą*), Trumpaamžių labai mažai radioaktyviųjų atliekų atliekyno (B19-2 projektas) saugą pagrindžiančius dokumentus (*A klasės atliekų dėjimo į Ignalinos AE trumpaamžių labai mažai radioaktyviųjų atliekų atliekyną pirmosios kampanijos programos vykdymo ataskaitą; konstrukcijų, sistemų ir komponentų patikrinimų ir bandymų, atliekamų atliekyno II etapo statybos metu, programą; bandymų patikrinimo*

pažeidimų pašalinimo priemonių planą; patikslintą pirmos kompanijos vykdymo programos ataskaitą, pakeitimus dėl FIBC pakuočių išdėstymo trumpaamžių labai mažai radioaktyviųjų atliekų atliekyne; eksploataavimo technologinį reglamentą), Bitumuotų radioaktyviųjų atliekų saugyklos (158 pastatas) rekonstravimo (B20 projektas) saugą pagrindžiančius dokumentus (Ignalinos AE bitumuotų radioaktyviųjų atliekų saugyklos rekonstravimo ir pertvarkymo į atliekyną poveikio aplinkai vertinimo programą; bitumuotų radioaktyviųjų atliekų atliekyno aikštelės saugos vertinimo ataskaitą; bitumuotų atliekų saugyklos modernizavimo dokumentus; bitumuotų radioaktyviųjų atliekų atliekyno projektavimo techninę specifikaciją), Sucementuotų radioaktyviųjų atliekų saugyklos (158/2 pastatas) saugą pagrindžiančius dokumentus (sprendimą dėl skystųjų radioaktyviųjų atliekų paruošimo talpoje TW18B01; gama spektroskopijos matavimo protokolus ir kt.).

- Ūkio subjektų veiklos patikrinimai:

2023 m. VATESI specialistai atliko 59 ūkio subjektų veiklos patikrinimus. Didžioji dalis – 45 patikrinimai – buvo atlikti VĮ Ignalinos AE ir po 1 patikrinimą atlikta Radiacinės saugos centre, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centre, UAB „Polimaster“, UAB „Borta“, UAB „Ekobana“, UAB „Dekra Industrial“, UAB „Interlux“, UAB „Lokmis“, UAB „Axioma servisas“, UAB „Konecranes“, UAB „Fima“, UAB „Eldermonta“ ir UAB „Aukstata“.

2023 m. atliktų patikrinimų metu buvo nustatyti 27 pažeidimai, iš jų 16 mažareikšmių teisės aktų reikalavimų pažeidimų. 1 pažeidimas buvo nustatytas ne patikrinimų metu, o nagrinėjant VĮ Ignalinos AE pateiktus saugą pagrindžiančius dokumentus. Dalis pažeidimų buvo susiję su teisės aktų nuostatų, įpareigojančių ūkio subjektus nustatyti tam tikrų procesų vykdymo tvarką ir laikytis savo vadybos sistemos arba kituose normatyviniuose techniniuose dokumentuose nurodytų įsipareigojimų, nesilaikymu, kiti pažeidimai nustatyti fizinės saugos, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir kitose priežiūros srityse. Dėl nustatytų pažeidimų nebuvo viršytos darbuotojų apšvitos dozės, nebuvo pažeisti radionuklidus sulaikantys ar jonizuojančiąją spinduliuotę slopinantys barjerai, nepablogėjo saugai svarbių įrenginių savybės, į aplinką nebuvo išmetama radionuklidų. Pažeidimai yra šalinami VATESI nustatytais terminais.

Taip pat 2023 m. buvo patvirtintas 1 naujas kontrolinis klausimynas-ataskaita.

2023 m. pradžioje Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija paskelbė priežiūros institucijų vertinimo (švieslentės) 2022 m. rezultatus – VATESI pažangumo indeksas 8,57 (11 vieta iš 45 institucijų). VATESI, įvertinusi Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktas rekomendacijas, ir toliau tobulins ūkio subjektų priežiūrą, diegdama pažangias verslo priežiūros priemones.

- Lietuvos Respublikos priimtų tarptautinių branduolinio ginklo neplatavimo įsipareigojimų įgyvendinimo priežiūra:

1. 2023 m. VATESI darbuotojai tikrino tiesiogiai Europos Komisijai atsiskaitančių branduolinių medžiagų turėtojų teikiamas ataskaitas ir deklaracijas, konsultavo jas teikiančius ūkio subjektus, Europos Komisijai teikė ataskaitas ir deklaracijas už branduolines medžiagas, kurias ūkio subjektai apskaito VATESI branduolinių medžiagų balanso zonoje. Laiku parengta ir pateikta 14 deklaracijų.

2. Įgyvendinant trišalio garantijų susitarimo papildomąjį protokolą, Europos Komisijai bei TATENA teikė deklaracijas apie branduolinės energijos panaudojimą ir kitus su branduolinio kuro ciklu susijusius mokslinius tyrimus ar taikomąją veiklą Lietuvoje. Laiku parengta ir pateikta 14 deklaracijų.

3. 2023 m. VATESI atstovai dalyvavo 7-iose komisijos strateginių prekių licencijų išdavimo klausimams spręsti posėdžiuose, kartu su kitomis institucijomis vykdė strateginių prekių kontrolę ir teikė išvadas dėl dvejopo naudojimo prekių eksporto. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai 2023 m. buvo pateiktos 46 išvados dėl tokių prekių eksporto.

- **Kitų tarptautinių įsipareigojimų vykdymas:**

2023 m. kovo 20 – 31 dienomis dalyvauta TATENA, Vienoje, vykusiame Branduolinės saugos konvencijos (BSK) susitariančiųjų šalių apžvalginiame susitikime, kurio metu Lietuvos delegacija pristatė per šešerius metus nuveiktus darbus įgyvendinant BSK nuostatas ir užtikrinant aukštą branduolinės saugos lygį Lietuvoje. Lietuvos pranešime pateikta informacija apie tai, kad visas panaudotas branduolinis kuras iš abiejų galutinai sustabdytų Ignalinos AE energijos blokų saugiai perkeltas į panaudoto branduolinio kuro saugyklą, tęsiami nebereikalingų sistemų dezaktyvavimo ir išmontavimo bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymo darbai.

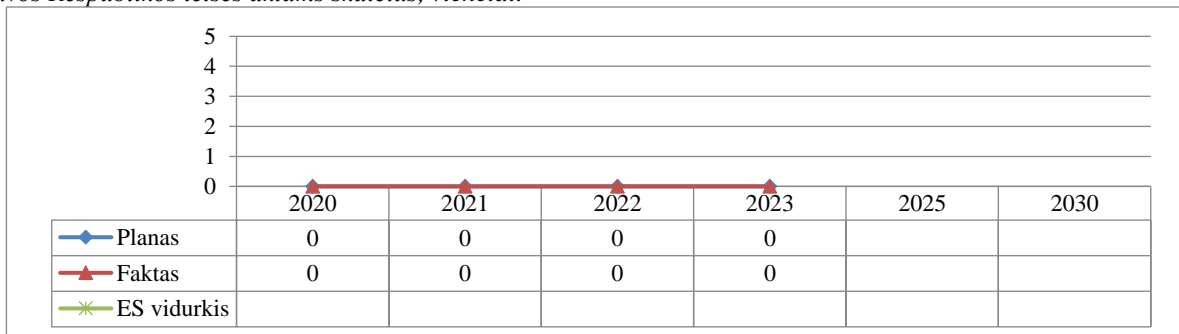
Lietuva savo pranešime pasmerkė Rusijos Federacijos karinę agresiją, kuri kelia grėsmę Ukrainos branduolinių įrenginių saugai ir saugumui. Taip pat Lietuva prisijungė prie Euratomo bei kitų Vakarų šalių pareiškimų, raginančių Rusiją kuo greičiau pasitraukti iš visų Ukrainos branduolinių objektų ir perduoti jų kontrolę Ukrainos institucijoms bei reiškiančių palaikymą Ukrainos branduolinės energetikos specialistams, kurie dirbdami net ir tokiomis sudėtingomis sąlygomis siekia užtikrinti branduolinių elektrinių saugą.

Lietuvos delegacija taip pat aktyviai dalyvavo ir kitų šalių ataskaitų aptarime. Po Baltarusijos ataskaitos pristatymo, susitikimo dalyvių dėmesys atkreiptas į neišspręstus saugos klausimus Baltarusijos AE, kuri pastatyta vos už 40 km nuo Lietuvos sostinės Vilniaus ir kelia nepriimtina riziką regiono gyventojams. Buvo pateikta aiški Lietuvos pozicija, kad Baltarusijos AE eksploatavimas turi būti sustabdytas kol nebus išspręstos visos branduolinės saugos problemos.

VATESI, remdamasi VĮ Ignalinos AE pateikta informacija, parengė ir 2023 m. spalio 31 d. kitų Europos Sąjungos šalių peržiūrai pateikė Lietuvos nacionalinę ataskaitą apie branduolinės energetikos objektų saugos vertinimą priešgaisrinės saugos požiūriu.

• **03-001-11-02 (T) Tobulinti branduolinės energetikos saugos reglamentavimo ir priežiūros sistemą**

4 paveikslas. Branduolinės energetikos saugos teisės aktų neatitikčių tarptautinėms sutartims, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktams skaičius, vienetai.

Duomenų šaltinis: VATESI duomenys, tarptautinių misijų ataskaitos, tarptautinių sutarčių peržiūros susitikimų ataskaitiniai dokumentai ir teismų praktika.

2020 m. – 2023 m. E-03-001-11-02-01 poveikio rodiklio planinė reikšmė buvo pasiekta. Ataskaitiniais metais branduolinės energetikos saugos teisės aktų neatitikčių tarptautinėms sutartims, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktams nebuvo.

VATESI vykdytos veiklos rengiant teisės aktus, reglamentuojančius branduolinės energetikos saugą, bei teikiant konsultacijas ūkio subjektams rezultatai lėmė E-03-001-11-01-03 poveikio rodiklio planinės reikšmės pasiekimą.

Tęstinės veiklos 03-001-11-02 (T) uždavinio įgyvendinimo rezultatai ataskaitiniais metais buvo pasiekti vykdant šias tęstinės veiklos priemones:

- 03-001-11-02-01 (TP) „Rengti teisės aktų, susijusių su Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos veikla ar branduolinės energetikos sauga, projektus“;
- 03-001-11-02-02 (TP) „Konsultuoti branduolinės energetikos saugos klausimais“.

Taip pat VATESI, siekdama įgyvendinti tęstinės veiklos 03-001-11-02 (T) uždavinį, 2023 m. atliko šiuos svarbiausius darbus:

- **Branduolinės energetikos saugą reglamentuojančių teisės aktų rengimas:**

Siekiant užtikrinti efektyvų branduolinės energetikos saugos reglamentavimą 2023 m. buvo patvirtinta ar pateikta tvirtinti kitoms institucijoms 10 teisės aktų ir parengta 11 teisės aktų projektų. Šiais pakeitimais buvo siekiama šalinti teisinio reglamentavimo spragas, gerinti ūkio subjektų veiklos priežiūrą bei mažinti administracinę naštą ūkio subjektams.

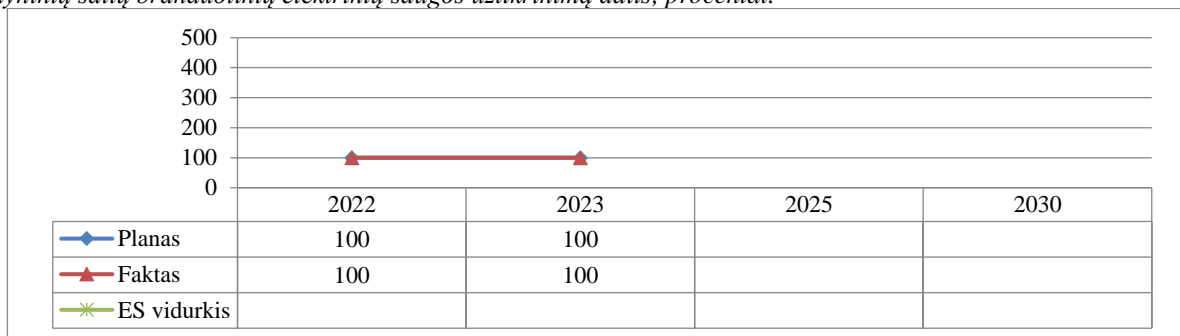
- **Konsultavimas:**

1. 2023 m. ūkio subjektams ir valstybės institucijoms VATESI suteikė 58 žodines konsultacijas (aktualiausi klausimai – dėl veiklos įteisinimo vadovaujantis Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymu, dėl paraiškos licencijai gauti dokumentų rengimo, branduolinės energetikos saugos, radiacinės ir fizinės saugos, branduolinių medžiagų kontrolės ir apskaitos užtikrinimo, Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos apsaugos lygių, VĮ Ignalinos AE vadovujančių darbuotojų atestavimo ir Ignalinos AE aikštelėje esančių pastatų ir įrangos istorinio vertinimo).

2. 2023 m. visuomenė ir suinteresuotosios šalys, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 39¹ straipsnio 1 dalies nuostatomis, dalyvavo VATESI priimant sprendimą dėl licencijos vežti branduolinio kuro ciklo medžiagas ir Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodytas branduolines ir daliąsias medžiagas nustatytais kiekiais.

• **03-001-11-03 (T) Vertinti kaimyninių šalių branduolinių elektrinių atitikimą tarptautinių saugos standartų reikalavimams ir pasirengti branduolinėms ir radiologinėms avarijoms.**

5 paveikslas. Kokybiškai parengtų ir Lietuvos institucijoms laiku pateiktų išvadų įvertinant gautą informaciją apie kaimyninių šalių branduolinių elektrinių saugos užtikrinimą dalis, procentai.

Duomenų šaltinis: VATESI duomenys.

2022 – 2023 m. E-03-001-11-03-01 poveikio rodiklio planinė reikšmė buvo pasiekta. Ataskaitiniais metais įvertinus gautą informaciją apie kaimyninių šalių branduolinių elektrinių saugos užtikrinimą, buvo kokybiškai parengta ir Lietuvos institucijoms laiku pateikta 13 išvadų.

VATESI atsakingai vykdytos veiklos vertinant gautus kaimyninių šalių branduolinių elektrinių saugą pagrindžiančius dokumentus, rengiant ir teikiant išvadas Lietuvos institucijoms rezultatai lėmė E-03-001-11-03-01 poveikio rodiklio planinės reikšmės pasiekimą.

Tęstinės veiklos 03-001-11-03 (T) uždavinio įgyvendinimo rezultatai ataskaitiniais metais buvo pasiekti vykdant šias tęstinės veiklos priemones:

- 03-001-11-03-01 (TP) „Vertinti kaimyninių šalių branduolinių elektrinių saugą ir teikti išvadas kitoms Lietuvos institucijoms dėl kaimyninių šalių branduolinių elektrinių saugos užtikrinimo“;

- 03-001-11-03-02 (TP) „Pasirengti branduolinėms ir radiologinėms avarijoms, kurios gali įvykti Lietuvoje ir už jos ribų“.

Taip pat VATESI, siekdama įgyvendinti tęstinės veiklos 03-001-11-03 (T) uždavinį, 2023 m. atliko šiuos svarbiausius darbus:

- **Kaimyninių šalių branduolinių elektrinių saugos vertinimas:**

2023 m. pradžioje VATESI specialistai išnagrinėjo Baltarusijos Ekstremaliųjų situacijų ministerijos Branduolinės ir radiacinės saugos departamento (Gosatomnadzor) atnaujintą informaciją apie priemonių, nustatytų Nacionaliniame Baltarusijos AE streso testų rezultatų įgyvendinimo veiksmų plane (toliau – planas), įgyvendinimo būklę ir parengė išvadas. Išvadose nurodyta, kad trūksta informacijos, ar ir kaip didelė dalis priemonių buvo įgyvendinta 2-ame energijos bloke. Kai kurių priemonių (pavyzdžiui, 7-osios priemonės, susijusios su prieigos prie Baltarusijos AE seismologinio monitoringo tinklo duomenų sukūrimu) įgyvendinimas vėluoja (ji turėjo būti įgyvendinta iki 2022-12-31). Į planą nėra įtrauktos dvi papildomos rekomendacijos, kurios yra nurodytos galutinėje peržiūros rezultatų ataskaitoje. Galutinėje peržiūros rezultatų ataskaitoje ekspertai pastebėjo, kad dalis pastatų ir juose esanti įranga nėra tinkamai apsaugoti nuo vandens patekimo, tačiau plane nėra informacijos, ar ir kaip šie trūkumai buvo pašalinti. Taip pat išvadose pabrėžta, kad Baltarusija neskiria pakankamo dėmesio streso testų bei kitų studijų ir peržiūros procesų metu nustatytiems saugos užtikrinimo klausimams spręsti, todėl pakartotas VATESI raginimas, ne kartą išsakytas Baltarusijos ekstremaliųjų situacijų ministerijai, stabdyti Baltarusijos AE 1-ojo ir 2-ojo energijos blokų eksploatavimą ir paleidimą, kol nebus išspręstos visos branduolinės saugos problemos.

2023 m. viduryje buvo išnagrinėti Baltarusijos ekstremaliųjų situacijų ministerijos (ESM) atsakymai į VATESI klausimus dėl Baltarusijos AE saugos užtikrinimo. Baltarusijos ESM raštu pateiktos VATESI išvados dėl jos atsakymų priimtino ir VATESI klausimus dėl Baltarusijos AE saugos. **Į didžiąją dalį Lietuvos pateiktų klausimų neatsakyta, todėl išvada lieka nepakitusi – Baltarusijos AE 1-ojo energijos bloko eksploatavimas ir 2-ojo energijos bloko paleidimas turi būti sustabdyti, kol nebus išspręstos visos streso testų bei kitų tarptautinių misijų ir peržiūros procesų metu nustatytos branduolinės saugos problemos.**

2023 m. VATESI teikė išvadas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai apie planuojamas ūkines veiklas Lenkijoje. Šioje šalyje Chočevo arba Gnevino ir Krokovo savivaldybėse planuojama pastatyti branduolinę elektrinę (elektrinė galia iki 3750 MWe), Włocławek mieste planuojama pastatyti iki 6 verdančio vandens tipo mažos galios modulinį reaktorių BWRX-300 (suminė elektrinė galia iki 2000 MW), Stawy Monowskie gyvenamojoje vietovėje – iki 4 BWRX-300 tipo reaktorių (suminė elektrinė galia iki 1300 MW).

- **Pasirengimas branduolinėms ir radiologinėms avarijoms, kurios gali įvykti Lietuvoje ir už jos ribų:**

1. Vykdyta nuolatinė TATENA skubaus informavimo apie branduolinius ir radiologinius incidentus ir avarijas sistemos (USIE) ir Europos bendrijos skubaus pasikeitimo radiologine informacija sistemos (WebECURIE) stebėseną, paskyrų administravimą bei paskelbtų pranešimų peržiūrą.

2. 2023 m. sausio 30 d. nuotoliniu būdu dalyvauta Europos kompetentingų institucijų, atsakingų už Ankstyvojo pranešimo ir pagalbos konvencijas, 2-ajame neeiliniame susitikime.

3. 2023 m. vasario 8 d. vykdytos Europos Komisijos ryšio patikrinimo pratybos.

4. 2023 m. kovo 28 d. dalyvauta TATENA ConvEx-1a ryšio patikrinimo pratybose.

5. 2023 m. balandžio 27 d. dalyvauta ECUREX-2023 pratybose.

6. 2023 m. birželio 14 d. dalyvauta TATENA ConvEx-2a pratybose.

7. 2023 m. balandžio 27 d. ir birželio 22 d. dalyvauta pratybų, kurių metu buvo stiprinamas savivaldybių ir institucijų pasirengimas galimai avarijai Baltarusijos AE, planavimo konferencijose.

8. 2023 m. birželio 27 d. nuotoliniu būdu dalyvauta Europos kompetentingų institucijų, atsakingų už Ankstyvojo pranešimo ir pagalbos konvencijas, 2-ojo neeilinio susitikimo, vykusio 2023 m. sausio 30 d. tęstiniame susitikime.

9. 2023 m. rugpjūčio 15 d. dalyvauta TATENA ConvEx-1b ryšio patikrinimo pratybose.

10. 2023 m. rugsėjo 19 d. dalyvauta ECUREX-2023(BE) pratybose.

11. 2023 m. rugsėjo 21 d. dalyvauta valstybės lygio funkcinėse pratybose, kurios vyko pagal 2014–2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo programos „Aplinkosauga, energetika, klimato kaita“ lėšomis finansuojamą projektą „Lietuvos išankstinio perspėjimo apie branduolinį pavojų sistemos vystymas“.

12. 2023 m. spalio 3 d. dalyvauta TATENA ConvEx-2c pratybose.

13. 2023 m. spalio 4 d. dalyvauta Europos Komisijos ryšio pratybose.

14. 2023 m. gruodžio 20 d. surengti VATESI Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro Materialinio techninio aprūpinimo grupės (MTAG), Elektroninių ryšių organizavimo ir palaikymo grupės (EROPG), Informacijos valdymo grupės (IVG) mokymai.

15. 2023 m. gruodžio 20 d. surengti VATESI Ankstyvojo pranešimo specialistų mokymai.

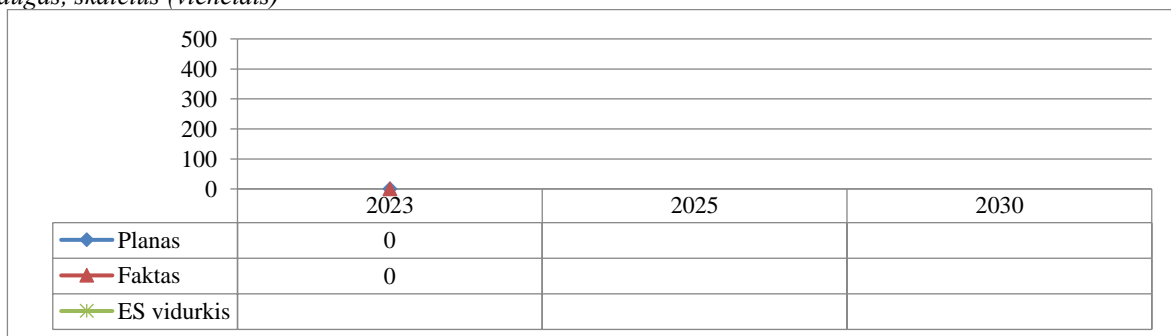
16. 2023 m. vykdytas projektas, pagal kurį numatyta įsigyti specializuotą programinę įrangą, skirtą modeliuoti galimas avarijas Baltarusijos AE ir prognozuoti į aplinką išmetamų radionuklidų charakteristikas, pagal Norvegijos paramos projektą „Lietuvos išankstinio perspėjimo apie branduolinį pavojų sistemos vystymas“.

17. Nuolat stebėta ir nagrinėta informacija apie Ukrainoje esančius branduolinius objektus, taip pat reguliariai informuotos Lietuvos institucijos ir visuomenė apie padėtį Ukrainos branduoliniuose objektuose.

18. Nuolat stebėta ir nagrinėta informacija apie Baltarusijos AE projekto įgyvendinimą ir šios branduolinės elektrinės eksploatavimą.

• **03-001-11-04 (T) Užtikrinti Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos veiklą**

5 paveikslas. Pasitvirtinusių pranešimų apie neatitiktis iš suinteresuotųjų šalių, kurioms VATESI teikia administracines paslaugas, skaičius (vienetais)

Duomenų šaltinis: VATESI duomenys.

2023 m. E-03-001-11-04-01 poveikio rodiklio planinė reikšmė buvo pasiekta. Ataskaitiniais metais pasitvirtinusių pranešimų apie neatitiktis iš suinteresuotųjų šalių, kurioms VATESI teikia administracines paslaugas, negauta.

VATESI efektyviai valdant žmogiškuosius, finansinius ir materialinius išteklius lėmė E-03-001-11-04-01 poveikio rodiklio planinės reikšmės pasiekimą.

Tęstinės veiklos 03-001-11-04 (T) uždavinio įgyvendinimo rezultatai ataskaitiniais metais buvo pasiekti vykdant šią tęstinės veiklos priemonę:

- 03-001-11-04-01 (TP) Valdyti Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos žmogiškuosius, finansinius ir materialinius išteklius.

Taip pat VATESI, siekdama įgyvendinti tęstinės veiklos 03-001-11-04 (T) uždavinį, 2023 m. atliko šiuos svarbiausius darbus:

1. Organizavo VATESI darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo mokymus. 2023 m. mokymuose, skirtuose stiprinti bendrąsias kompetencijas, tobulinti specialiuosius ir profesinius gebėjimus, dalyvavo 58 VATESI darbuotojai.

2. Mažos vertės viešuosius pirkimus atliko Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis ir per Centrinės perkančiosios organizacijos katalogą.

3. Vykde išankstinę VATESI finansų kontrolę.

4. Vykde Europos Sajungos paramos projektų finansinę priežiūrą.
5. Rengė ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolei bei Lietuvos Respublikos finansų ministerijai teikė metinių finansinių bei biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius.
6. Vykde VATESI turto ir patalpų priežiūrą.
7. Toliau tobulino Lietuvos standarto LST EN ISO 9001:2015 „Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai“ reikalavimus atitinkančią VATESI vadybos sistemą.

VATESI įgyvendinti testinės veiklos uždaviniai ir pasiekti veiklos rezultatai prisidėjo įgyvendinant Lietuvos Respublikos Aštuonioliktosios Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, iniciatyvas Energetinio saugumo stiprinimo (242.2, 242.4) ir Veiksmingos krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo sistemos (246.1) srityse.

Taip pat VATESI veiklos rezultatai prisidėjo įgyvendinant Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 11.5.11. veiksmą „Telkti tarptautinę paramą Lietuvos pozicijai dėl Astravo AE ir užtikrinti koordinuotą Lietuvos institucijų dalyvavimą sprendžiant branduolinės saugos ir aplinkosaugos klausimus ES institucijose, tarptautinėse organizacijose ir dvišalių santykių darbotvarkėse“ ir 11.5.16. veiksmą „Pradėti išmontuoti Ignalinos atominės elektrinės reaktorių įrangą“.

2023 m. pasiekti branduolinės energetikos srities ir šios srities veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais saugos (šios veiklos branduolinės saugos, radiacinės saugos, fizinės saugos, branduolinių medžiagų apskaitos ir kontrolės, taip pat kitų reikalavimų, atsirandančių dėl Lietuvos Respublikos tarptautinių branduolinio ginklo neplatavimo įsipareigojimų) valstybinio reglamentavimo ir priežiūros veiklos rezultatai svariai prisidėjo prie aukšto branduolinės energetikos saugos lygio Lietuvos Respublikoje bei visuomenės ir aplinkos apsaugos nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio užtikrinimo.

Viršininkas

Michail Demčenko

Projektų valdymo skyriaus
vyriausioji specialistė

Vida Jakimavičienė